

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilnyeva (Zápelya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A trónörökös születésnapja.

Beograd, szept. 4. | Beogradban a székesegyházban ünnepi istentisztelet lesz, amelyen résztvesz a kormány és a diplomáciai testület is.

Pasity és Radics első találkozója.

Beograd, szept. 4. | A mai politikai élet legnagyobb eseménye Pasity Nikola miniszterelnök és Radics Szeptán horvát paraszt-párti vezér találkozása, amely Eviensben a közeli napokban fog megtörténi. Radics Szeptán, Krnjevics paraszt-párti képviselő kíséretében utazik Genfbe, ahol találkozni fog Markovity Lázárral, akivel fel keresi a franciaországi furdóhelyen tartózkodó miniszterelnököt. Pasity és Radics első találkozója elé élénk érdeklődéssel tekintenek a politikai körök, amelyek a közeljövőben lefolyó eseménynek nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A horvát egység-párt fuzionál a Radics-párti diszidensekkel.

Beograd, szept. 4. | A horvát egység-párti képviselők, a horvát paraszt pártból kivált tagok bevonásával szeptember 13-ikán Szplitben értekezletet tartanak, amelyen meg tárgyalják az egyesülést és kimondják a köztársaság alapján álló új part megalakulását. Az új párt, illetve az egyesült parlamentari csoport hivatalos lapja a zágzebi „Hrvat” lesz, míg a diszidensek szolgálatába a „Republikanska Sloboda” áll, amely a horvát paraszt-párt régi programjának megfelelően ír.

Három pártból alakul meg az új ellenzéki blokk.

Beograd, szept. 4. | Politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik az új blokk megalakítását, melyről már hetek óta sokat beszélnek Beogradban. A mai nap szenzációja, hogy a demokrata-muzulmán fuzió kiszélesül a horvát egyesülés pártja (zajednica) tagjainak bevonásával. Az új ellenzéki blokk ilyenformán jelentős számú tagot számlálna és tekintélyes helyet foglalna el a nemzetgyűlésben. A tárgyalásokat a három párt részéről Marinkovity Voja demokrata, Palis

Lezuhant Amerika legnagyobb léghajója.

Newyork, szept. 4. | Amerika legnagyobb és legnépszerűbb léghajója, a Shenandoah, tegnap az Ohio állameli Cambridge mellett lezuhant. A léghajó, amely Amerika első belföldön épített Zeppelin rendszerű léghajója Heliungazzal volt töltve, 2000 lóerős motorokkal volt felszerelve és 30 mértföldes óránkénti sebességet tudott kifejteni. A Shenandoahnak öt napos táv repülést kellett volna végeznie az Egyesült-Államok középső vidékein. Wheelingig jutott hajnali 3 órakor. Eddig van a hajóról hivatalos jelentés. Négy óra felé heves viharba jutott a hajó, amely a léghajó gerincét eltörte, úgy hogy a hajó két részre szakadt. Az egyik része Saldwell közelében lezuhant. Utasai közül tizenegy ember meghalt, köztük a léghajó kapitánya és két tisztje, másik része pedig tíz kilométerrel odébb Cambridge mellett zuhant le. Az amerikai tengerészeti minisztérium, amely a légi ügyeket kezeli, elhatározta a Shenandoa katasztrófájának hatása alatt, hogy a léghajózási kísérleteket beszünteti egyelőre és a Los Angeles (Zeppelin R. III) kereskedelmi célokra használja föl.

Ausztria nem szabadulhat meg pénzügyi főbiztosától.

Genf, szept. 4. | A Népszövetség pénzügyi bizottsága tegnap délelőtt és délután Ausztria és Magyarország pénzügyi helyzetével foglalkozott. Ausztriára nézve megállapította a bizottság, hogy az ország helyzete még nem erősödött meg annyira, hogy a főbiztosi állást megszüntethetnék. Éppen azért Zimmermann egyelőre tovább viszi Ausztria felügyeletét. Magyarország pénzügyi helyzetét Smith magyar biztos ismertette, aki kijelentette, hogy Magyarország teljes gazdasági talpraállítása biztosítottak vehető.

Radics Szeptán nem lesz belügyminiszter

Beograd, szept. 4. | Politikai körökben megeafoljak egy szubotivai reggeli lapnak azt a híret, hogy Radics Szeptánt belügyminiszternek szemelték ki a kormány újjalakítása esetén. Beavattott helyen kijelentették, hogy Radics Szeptán belügyminiszterségéről szó sincsen.

A szrpszkiernjai határrendezés.

Torontál-Temesmegye közigazgatási bizottságának ülése.

Becskerek, szept. 4.

Torontál-Temesmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelynek napirendjén két fontosabb pont szerepelt.

Több szrpszkiernjai földbirtokos még régebben arra kérte a megyét, hogy a Szrpszkiitebejhez közeleső és ennek határához tartozó nagyobb területű földterületet, mely az ő tulajdonuk, csatoltassa Szrpszkiernja határához. A megye annak idején teljesítette a kérelmet, a hozott határozatot azonban megfellebbezték azzal az indoklással, hogy a földtulajdonosoknak csak egy harmadrésze kérése a határrész átsatoltatását. Ilyen előzmények után került az ügy ma a közigazgatási bizottság elé, amely hosszú vita után utasította a megyét, hogy a kérelem alapos áttanulmányozása után új határozatot hozzon.

Foglalkozott még a közigazgatási bizottság az urbéri birtokokkal és utasította a megyét, hogy egy referenset küldjön ki a birtokok vagyonkezelésének felülvizsgálására.

TÖZSDE

Szeptember 4.

Beograd. Amsterdam 2274, Berlin 1342, Bécs 7955, Budapest —, Bukarest 28, Genf 1087-75, London 273-25, Milánó 225-25, Newyork 562-25, Páris 265, Prága 166 75

Zürich. Berlin 123-25, Budapest 72-55, Newyork 517, Milánó —, Prága 1532, Wien 72-95, Varsó 92 1/2, Szófia 375, Bukarest 255, Beograd 920, London 2509 1/2, Páris 2425.

Budapest. A terménypiac lanyha Buza 372-50, rozs 262-50, takarmányárpa 280, sörárpa 360, zab 255, tengeri 275.

Erősödik a becskerekeli Jadranszka Strazsa.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, szept. 4.

A tengerparti városokban bontott zászlót néhány év előtt a Jadranszka Strazsa (Adriai örszem) egyesület, amely egyideig kis arányokban, szűk körben, működött, utóbb azonban mind nagyobb tért hódít az országban és mind szélesebb rétegeket von be szervezetének állandóan erősödő soraiiba. A Jadranszka Strazsa nemes programjának jelentőségét átértékelték a Vajdaságban is. Híre itt is mindjobban terjedt és számos hívót szerzett magának. A flotta kiépítése, erősítése, az SHS tengerpart védelme, ezek a főpontjai a nagyszabású munkakörnek. Új hajóegységeket adni az országnak, amelyek megvédik Dalmáciát és biztonságot nyújtanak az ország legszebb vidékének, a tengerpartnak.

Becskekerekén is követőkre talált a lelkes felhívás, néhány helybeli vezetőségi tag kezdeményezésére megalakult a Jadranszka Strazsa helyi fiokja. A vezetőség agilis törekvő igyekeztetésének köszönhető, hogy a becskerekeli Jadranszka Strazsa ma már nem vall szegénységet a többi fiokkal szemben és szép számú taggal rendelkezik. A város lélekszámának megfelelően azonban még mindig kiegészítésre vár a névsor, amelynek sorából sokan hiányoznak olyanok, akik nem szoktak elzárkozni az elől, hogy társadalmi kötelességüknek eleget tegyenek. Azt hisszük ezúttal azok is belépnek majd az egyesületbe, akik eddig a csatlakozást elmulasztották. Az egyesület különben sem kér nagy anyagi áldozatkészséget és a tagdíj mindössze évi hatvan dinár. Az újonnan belépő tagok már részt is vehetnek a Jadranszka Strazsa vasárnapra összehívott közgyűlésén.

Riport a régi Becskerekéről.

1895 szept. 4.

A főgimnáziumi templomban ma volt az ünnepélyes Veni Sancte, holnap kezdődnek az előadások.

Klug Péter tanítót és Vadász Irma tanítónőt kinevezték a hertelendifalvai iskolához.

1905 szept. 4.

A Veni Sanctet a gimnáziumi templomban Csintalan Pál kegyesrendi áldozár olvasta. Az egyházi éneket Bárány Béla tanár vezetésével az ifjuság végezte.

A Stassik-házon másodszor tüzték ki a gyászlobogót az idén Tavasszal halt meg Stassik Tibor 24 éves korában, ma pedig fivére, Stassik Antal 23 éves korában.

A rendőrség ma letartóztatta Walpeck Mihály cserepest, aki bosszúból bombával akarta megölni Nagy Dezső dr. ügyvédet, Grossmann Jánost és Endrét, dr. Podvinecz Izsót, Gyenes Viktor ügyvédjelöltet és Reitter Oszkár főkapitányt Walpeck azért akarta ezt a tömeges gyilkosságot végrehajtani, hogy a Nagy Dezső, Grossman és általa alapított teglgyár egyedüli tulajdonosa lehessen.

Becskekerekeli vállalat nyerte meg a szuboticiai kiállítás nagydíját.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, szept. 4.

A szuboticiai kiállítás és nagyvásár ipari kiállítóinak díjazásával megbízott zsüri hosszas tanácskozás után tegnap hozta nyilvánosságra a kitüntetett cégek jegyzékét. Amikor az első díj, a grand prix odaítéléséről folyt a tanácskozás a zsüri egyhangulag szinte perenyi megfontolás nélkül úgy találta, hogy a magas kitüntetésre a legméltóbb csak egy vállalat lehet, amely gyártmányával meglepetésszerű hatást ért el a mintavásáron. A látogatók, különösen a szakértők egyértelműleg megállapították, hogy amit a veliki becskerekeli malomépítő részvénytársaság az ipari termelés terén produkált, az olyan elsőrendű teljesítmény, amely előtt kalapot kell emelni. A zsüri is csak olyan ítéletet hozhatott, mint aminőt a közvélemény már megalkotott. Pártatlanság és részrehajlás nélküli mérlegelésében csak egyféle véghatározathoz juthatott, amely a becskerekeli malomépítő részvénytársaságnak hozta meg a győzelem palmáját.

A grand prix-t aranyéremmel és oklevéllel egybekötve kapta a becskerekeli malomépítő, ahogy a határozat mondja, az ipari termelés terén elért tökéletes eredményeiért és gyártmányaiért. A vállalat sikere büszkeséggel töltheti el Becskereket és Bánságot, mert hisz a szuboticiai kiállításon nagy számban voltak képviselve szuboticiai és bácskai kiállítók, akik elől mégis egy becskerekeli cég nyerte el a csalogató elsőbbséget. A malomépítő győzelme annál is érdekesebb, mert a vállalat egészen fiatal életű, 1921-ben alakult

és így győzelme egy nagyrahatótt fejlődőképes üzem eddigi munkájának kiérdemelt elismerése volt.

A Stasser és König cég koncernjéhez tartozó és Liebich Károly igazgató szakavatott vezetése alatt álló malomépítő részvénytársaság — különben nagy tevékenységet fejt ki nemcsak a Bánságban, hanem az ország távolabbi vidékein és Szerbiában is. Nemcsak nagy malomátépítéseket végzett el a megbízóik teljes elismerésére, hanem teljesen új malomépítéseket is, amelyek szakértők egyhangú dicséretét váltották ki. A vezetőség arra törekszik, hogy a jól bevezetett üzemet, még jobban fejlessze és hogy a most kiérdemelt első helyet nemcsak megtartsa, hanem a jövőre fokozottabb mértékben biztosítsa, az egész ország piacának meghódításával. A malomépítő sikere, elismerése volt Becskerek és Bánság fejlett malomépítő iparának.

A kiállításon különben aranyérmeket kaptak a következő bánsági cégek: Dungserszky Lázár sörgyára Becskerek, Weifert sörgyára Pancevo, Luxol szappan- és parfümgyár Becskerek, Bohn testvérek gőztéglagyára Kikinda, Kábelgyár Becskerek, Rancsin M. Vladimir rézműves Vrsac.

Ezüst éremmel és oklevéllel tüntették ki a becskerekeli Harisnyagyárt, Lenhardt Antal és Tóth András becskerekeli hangszerkészítőt.

Bronzérmet és oklevelet Konkoly Róza halászati felszerelési kereskedése Becskerek és végül elismerőlevelet Wessin becskerekeli cukorrépa megművelőgyár kapott.

Az én adóreformtervezetem.

I.

Hosszu cikksorozatban ismerttetem a hivatalos adóreformtervezetet, kísértem megjegyzéseimmel, annak minden egyes paragrafusát és azt hiszem a figyelmes olvasó, ha laikus is, megértette, hogy ez az adótervezet jelenlegi alakjában nem felel meg azoknak a kívánalmaknak, amelyeket egy egész emberöltőre készülő adóreformhoz, úgy az adózó közönség, mint egy modern állam fűz. A reál és személyes adókból vegyített adórendszer ma már idejét múlt és nem felel meg a mai kereseti viszonyoknak. Egy és ugyanazon adóforrást egyszer a keresetnél, akkor a jövedelemnél, később a takarékbetétnél és végre 4-szerestől a 25-szöröséig pótdadó címén megadóztatni azt, a mai megváltoztatott viszonyok el nem bírják, az a mai drágaságnál megölné a mezőgazdaságnak, az iparnak, a kereskedelemnek, a vállalkozási kedvnek egyaránt. A drágaság folytonos emelkedésének ez egyik legfőbb oka és az a bizonyos circulus vitiosus, amelyet egyik tényezőnek, az államnak végre valahára meg kell törni. A háború okozta költségeknek fedezésére, mindenféle adónemet, mindenféle pótdadót teremtettek és az

adóadminisztráció terén mindenféle változásokat léptettek életbe, amelyeket most a békearájában véglegesen eliminálni kell.

Egyszerű igazságos, olcsó, államkiadásait teljesen fedező, az adózó által elviselhető, könnyen áttekinthető és reális alapokon nyugvó, a komplikációkat kerülő, egészséges adórendszerre van szüksége egy államnak, amely konszolidált állapotokat akar teremteni és prosperálni akar. Szakítani kell a régi rendszerrel egy kardvágással ketté kell vágni a gordiusi csomót, és felállítani minden adóreform alapjául azt egészséges axiómát: *teljesen irrelevans az államra nézve, milyen forrásból kapja azokat a jövedelmeket, melyekre kiadásainak fedezésére és a budget deficitből való mentesítésére szüksége van.*

Ez így van és ezt nem is lehet logikus érvekkel megdönteni. Nincs tehát szükség egy megszámlálhatatlan, adónemekből pótdadókból stb. álló adórendszerre, nincs szüksége mindenféle apendixekre, melyeknek illeték, fogyasztási adó, taksa és nem tudom én mi a neve, hanem szükség van egy adórendszerre, melynek egy, legfeljebb két adóneme van és amely adónak neve legyen *jövedelmiadó* és ha jónak látnák még egy társat mellé adni, a *vagyonadó*. Legigazságosabb volna a kizárólagos jövedelmiadó, amely-

ben a vagyont képező minden jövedelem forras adóztatva van, miután azonban annyira benne vagyunk az óriási kiadásokban és azokra fedezetet kell keresnünk, indokoltnak tartok egy kis vagyonekobbzási eljárást, egy mondjuk 2—5 százalékos vagyonadóban, amelynek léte ideiglenes volna és csak addig tartana, amíg a rendes állapotok vissza nem térnek, amikor is egy elviselhető jövedelmiadó teljesen elegendő lesz a közterhek fedezésére.

A jövedelem és vagyonadóalapot reális uton kell megállapítani, azt nem lehet reá bízni adókiadóbizottságok kénye-kedvére és előadó javaslatára, hanem ezt a vagyon és jövedelemadóalapot szolgáltatnia kell egy gondosan, pontosan és reálisan összeállított, telekönyvi betét természetével bíró, *jövedelmi és vagyon kataszternek.*

Ezt kell összeállítani az adózók vallomása és szakértőbizottságok megállapítása alapján egy örökkévalóságra; ebbe pontosan be kell vezetni minden változást és az lesz a városi adóhivatal és a községi jegyző *egyedüli adómunkája*, amelyet pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni kell, mert a jövedelem esetleg vagyonadónak ennek alapján, a törvényhozás által megállapított kulcs szerinti kiszámítása, már csak egy egyszerű számtani művelet. Az adó behajtása pedig szintén csak minimális munkát fog rónni az illetékes tényezőkre.

Nemcsak, hogy igazságos, tiszta és reális adókiadást hozna az én adótervezetem, hanem az egész adókezelés olyan egyszerű és olyan olcsó, hogy már ez a kezelési módszer is nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy az adókulcs és így az adó is leszállítható legyen.

Még inkább szembeötlő az az előny, amelyet ezen adókiadési rendszer adminisztrációja mellett elérhetünk, ha szembeállítjuk vele a mai adminisztráció költséges voltát. Mennyi munkát ad elsősorban a mai adókiadési eljárás a községi jegyzőnek és városi adóhivatalnak. Az adózók összeírása, a sok adónem kiadása, az adók csak a főkönyvben való előírása, az adó behajtása, a főkönyvek lezárása stb? Mennyi rengeteg időt pazarol reá a jegyző és kizárólag ezen célra felfogadott kiegészítő munkaerők, mennyi pénzbe kerül ez, mennyi nyomtatvány költség szaporodik fel itt évenként és nem mondunk nagyot, ha azt állítjuk, hogy a kiadott adók egy nagy százalékát ezen kiadások fedezésére kell fordítani, eltekintve attól, hogy a községi jegyzők legnagyobb része nem tud a munkával megbirkózni a községekben és évekre menő hátramaradás teszi lehetetlenné a rendes munkát. n. t.

Radics Pavle Szarajevóban. Beogradból jelentik: Radics Pavle agrárreformminiszter Szarajevóba utazott, hogy résztvegyen a millenárius ünnepeken. A miniszter hétfőn tér vissza Beogradba.

Az új beográdi görög követ. A visszahívott Thanatos beográdi görög követ helyébe a görög kormány Polifronidas Spiridiont nevezte ki beográdi ügyvivőnek.

Sutorát, ruháját, fehérneműjét 50.000 dinárra biztosítja, ha előfizet egy évre a „TORONTÁL”-ra.

HIREK

— szept. 4

Halálozás. Mint részvétel értesülünk Popovity Gyura Torontál-Temes megye nyug. arvaszéki ülnöke, egyzedekeken át több községnek jegyzője Beográdban hatvannyolc éves korában hirtelen elhunyt. Az elhalt gyógykezelését végezt Vrnjaskabanyára akart utazni, a beográdi vasútállomáson azonban birtelen rosszul lett és meghalt. Temetése ma megy végbe Beográdban. Az elhunytat a Moljac és Boschan család, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

Az új tb. főügyész és ügyész eskületétele. A főispán nemrégiben dr. Pavlovity Gyóka ügyvédet tb. megyei főügyésszé, dr. Petrovity Dragutin ügyvédet pedig tb. megyei ügyésszé nevezte ki. Pavlovity tb. főügyész és Petrovity tb. ügyész, Krsztity Vászja alispán és dr. Vászity Andrija vármegyei főügyész jelenlétében ma délelőtt tette le az esküt Milityev Pája görög keleti lelkész kezébe.

A villanycsengő.

Egy nagysága megjelenik egyik villanyszerelőnél.

— Mégis csak hallatlan — kiáltja haragosan — már kétszer telefonáltam, hogy jöjjenek a csengőmet megigazítani és nem jöttek.

A főnök ur odahívja a segédet és szigorúan rápirít:

— Lajos ur, miért nem ment el megigazítani a nagyságos asszony csengőjét? Nem elküldöttem magat? Mégis csak hallatlan!

Lajos ur, sértődötten válaszol:

— Bocsnátot kérek, én délelőtt is kétszer voltam ott, egy-egy fél óráig csengtettem, de mivel senki se nyitott ajtót, kénytelen voltam elhőzozni.

A független demokraták spliti gyűlése. A független demokraták tegnapi Splithben népgyűlést tartottak, amelyen résztvett maga Pribicevity is és a pártnak még néhány vezető tagja Pribicevity mintegy másfél óras beszédet mondott, amelyben kizárólag a horvát-szerb megegyezés témájával foglalkozott.

Az új államtitkárok eskületétele.

Miként már tegnapi számunkban jeleztük, az új államtitkárok tegnapi délután 4 órakor tették le az esküt. A katolikusok Wagner Lajos beográdi katolikus lelkész, a görögkeletiek Milutinovity Viada gör. keleti lelkész kezébe.

Ujra megjelenik a „Szlobodna Stampa.” A Szarajevóban megjelenő Szlobodna Stampa című politikai napilap, amelynek megjelenését a Pasity—Pribicevity rezsim alatt betiltották, tegnapi a bíróság feloldotta és megjelenését újra engedélyezte, minthogy nem lát semmi okot a betiltás fenntartására. A lap tulajdonosai a betiltás miatt okozott anyagi kárért perelni fogják a betiltás elrendelőit.

Lefoglalt kommunista röpiratok. Beográdból jelentik: A rendőrség hazkutatót tartott Petrovity Vojica banktisztviselő lakásán és nagy mennyiségű kommunista röpiratokat és könyveket foglalt le. Petrovityot, aki a banktisztviselő egyesületének titkára, letartóztatták.

* **Uj idők, Magyar Leányok** összes elmaradt számai kaphatók az Orient főutcai üzletében.

Beniczkyt felmentették, Kóbort elítélték.

Budapest, szept. 4.

A büntetőtörvényszék Töreky tanácsa ma mondott ítéletet a tegnapi megkezdett Beniczky—Kóbor elleni bűnyűben, amelyet az Ujságban megjelent ismeretes Beniczky

valiomás miatt indított az államügyész.

A bíróság Kóbor Tamást bűnösnek mondta ki a tiltott közlés miatt és ezért egy havi fogságra és öt millió korona pénzbüntetésre ítélte. Beniczky Ödönt fölmentették.

Uj vasöntő a vasuti műhelyben.

A becskerekai vasuti műhelyben elkészültek az új vasöntő felépítésével, amelyben már meg is kezdték a munkát. Az új vasöntő megnyitásával fokozódott a vasuti műhely termelőképessége.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadói hivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

Ósrégi temetőt fedeztek fel Kikindán. Velikakikindáról jelentik: A városi kertben tegnap virággyakat ültettek és asatás közben porladó csontok, fakoporsó részek és rézpénzek kerültek napfényre. Megállapították, hogy a városi kert helyén valamikor temető volt és annak maradványait találták meg.

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

* **Tanítassa gyermekét hegedülni!** A zenei tudás nagy mértékben emeli az egyén műveltségét, értékét és társadalmi érvényesülését. S a hegedűt, ezt a pompás hangszert nemcsak fiúk, hanem leányok is nagy előszeretettel tanulják az egész világon. Annál is inkább, mert nem oly drága hangszer s a kevésbé tehettek is megszerezhetik. A modern zenepedagógia alapuló, fonetikus módszer szerinti oktatást nyer *Kolos Janka* okleveles hegedűtanárnőnél. Tanítása a gyakorlati és elméleti tudás párhuzamosan fejleszti. Fővel kezdő és haladó növendékeket, előkészít akadémiái vizsgákra. Felvételi naponta 11—12-ig Car Dusanova (Varajjai) ul. 4 szám alatt (volt Erdős-konviktus).

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

A nyomor miatt a halálba Graf Katalin, egy kikindai napidijas felesége, lakása padlásán felakasztotta magát és meghalt. Grafek valaha rendkívül gazdag malomtulajdonosok voltak, a szerencsétlen gazdasági viszonyok és balul sikerült spekulációk következtében azonban elvesztették vagyonukat. Legutóbb már innokságra fanyalodott a családfenntartó, de keresete minden igyekevése dacára is tulkevésnek bizonyult. Grafekhoz beköszöntött a nyomor, melynek keserűségeit nem bírta elviselni a jobb napokhoz szokott uriaszony és önkézüleg vett véget az életének.

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

* **Ha gyermekét zenére taníttatja,** csak jó hangszert vegyen! Olcsó iskolahagedű, gordonka, zongora s az összes hangszerek legmegbízhatóbb bevásárlási forrása a *Lenhardt-cég*, ugyanott mindennemű javítások a legszakoskább, lelkiismeretes és olcsón.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tüzkár ellen.

Sport

Evezés.

Két hét előtt beszámoltunk arról a szépen sikerült turaevezésről, melyet a „Torontál” Hajósegylet a beográdi regatta alkalmából rendezett. Tegnapelőtt azután kedves meglepetésben részesült a mi hajósegyletünk. Délután hat óra tájban az egyleti kikötőbe befutott egy négyes s abból a beográdi evezős egylet legénysége szállott ki. Eljöttek viszont a becskerekiek látogatását. A legénység, melynek tagjai: Sztefanovity, Neumann, Neuburger, Kusjanovity, Kessler, csupa viharezett atléta, akik valamennyien résztvettek a beográdi versenyen, a vízi utat az erős ellenszél következtében két nap alatt tették meg, első nap a Beograd—Szlankamen közötti szakaszt, második nap a Szlankamen—Becskek közöttit. A vendégeket természetesen a legnagyobb szeretettel fogadták és este a Kaszinóban társas összejövetelt rendeztek tiszteletükre, melyen a résztvevők a hajnali órákig maradtak együtt s a beográdiak bebizonyították, hogy nemcsak mint evezősök, de mint táncosok is kiváló klasszist képviselnek. A vendégek, kik ezuttal először vannak Becskerekben, elragadtatással beszéltek utjukról és főleg az alsó Béga vidékeről, mely az idén a sok esőzés okozta áradások folytán különösen szép és a buja növényzet és rengeteg vízi vad miatt helyenként szinte trópusi benyomást tesz. (Mellesleg jegyezzük meg, hogy volt idő, amikor ez a vidék több méltánylásban részesült és azok az utasok, akik mostanában végig hajózzák az Écska—Títel közötti szakaszt aligha tudják, hogy ezelőtt egynegyed századdal olyan nevű emberek, mint Edvi Illés, Kézdi Kovács, Vágó, hosszú hónapokot át ott tanyáztak az alsó begái füzések között és ott festették híressé vált tajaképeiket.)

A beográdiak elmondották, hogy jövőre az összes jugoszláviai hajósegyletek bevonásával nagyszabású evezőskirándulást rendeznek az Al-Dunára, ezen persze a becskerekiek is részt fognak venni, szóba került továbbá a jövő évi noviszádi regatta is, melyre már most készülődnek az egyletek, mert ezen kerülnek eldöntésre a jövő esztendői bajnokságok.

Örömmel közöljük ezeket a dolgokat nemcsak azért, mert bizonyítják azt a jó viszonyt, mely evezőseink és a beográdiak között fennáll, de főleg mert nyilvánvaló, hogy a mi hajósegyletünk végre kilép abból a passzivitásból, melyben több évig volt s evezős sportunk kezd megint abban a megbecsülésben részesülni, mely neki jár. A mi egyletünk évek óta nem fejthette ki azt a tevékenységet, melyet tagjainak képességei folytán kifejtethetett volna, mert hiányoztak hozzá az anyagi eszközök és hiányzott a város támogatása. Három évvel ezelőtt, midőn a mi evezőseink a királyi esküvő alkalmából először jelentek

meg a Száván, a beográdi egyletnek még telke sem volt, — ma csinos hajóház és tekintélyes hajópark felett rendelkeznek. Ezzel szemben nálunk a város a hajósegylettől elvette a korcsolyapályát, a tennispályákat és mindent ami elvehető volt, úgy hogy a „Torontál” hajósegylet, mely Jugoszláviának legrégibb evezős klubja, egyszerűságra és legszegényebb is. Reméljük, hogy az idei nyár s becskerekiek megjelenése a beográdi regattan és a beográdi evezősök mostani látogatása forduló pontot jelent és evezőseinknek szerepléséről ezentúl többet fogunk hallani.

Atlétika.

Az országos bajnokságokra. amelyek szeptember 12-én és 13-án lesznek Becskerekben utólag a következő nevezések érkeztek:

NAK, Noviszád: Schäfer 100 m, hármasugrás, sulydobás; Bregarszki 100 m; Teher 100 m; Hrabovszki 400 m, diszkoszvetés; Német 1500 m; Schneider 1500 m, 5000 m; Gutsan hármasugrás; Gyurasevity gerelyvetés, 4×100 m staféta.

Női nevezések:

Zsak-Szlávija: Ambózi P. 60 m, 100 m; Ambrózi K. 60 m, 100 m, magasugrás; Kerekes magasugrás, távolugrás; Schubertné sulydobás, diszkoszvetés.

Juda Makkabi: Szücs 60 m, 100 m, távolugrás, sulydobás; Schwarzenberger 60 m, 100 m.

A. K. Obility: Perity 60 m, 100 m, sulydobás, gerelyvetés, diszkoszvetés; Török L. 60 m, 100 m, magasugrás, távolugrás; Lazarev 60 m, 100 m, távolugrás; Sztajkovity 200 m; Stefani 200 m, távolugrás; Nadjvinszki magasugrás, sulydobás, diszkoszvetés, gerelyvetés, 4×60 m staféta.

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb

MOTOROK

benzin-, petróleum-, szivógáz-, nyersolajüzemre

Speciális hajó- és csónakmotorok 3—120 HP-ig. Gőzgepek Gőzmozgók Rezer-várak.

Malom- és darálóberendezések.

Motoros szántógépek. Tüzelőfeoskendők, motoros szivattyúk Kéziszivattyúk. Centrifugálszivattyúk minden nagyságban. Kedvező fizetési feltételek.

Petrás László Velikibecskek, Geteova (Német) u. 48 1268

Osers & Bauer motorgyár képviselője.

Szántást vállalok motoros szántógéppel előnyös feltételek mellett.

Igy ragad

légyfogó

AEROXON

szeggel.

A legjobb légyfogó a világon!
Minden üzletben kapható.

Orient Bioskop Közkívánatra! Közkívánatra!
Pénteken, szeptember hó 4-én fél 6 és 9 órakor
Nibelungok
Jegyek elővételben kizárólag a mozi pénztáránál kaphatók. Két rész, 15 felvonásban egyszerre bemutattva.
Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órakor. Jön! Gajdarow „Vasálarcos“-a Jön!

Munkások!

1803 A munkásbeiratkozások az idejéig a feldolgozási üzemre szeptember hó 6-án délelőtt eszközöltetnek.
Velikibecskerei Cukorgyár Részvénytársaság, Velikibecskerek.

Meghívó.

A Kaszinó-társulat 1925 évi szept. hó 13-án a társulat helyiségében
rendes közgyűlést
tart.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Zárszámadások, költségvetés.
3. Alapszabálymódosítás. (Tagdíj-felemelés).
4. Indítványok.

Velikibecskerek, 1925 aug. 30.

Az elnökség.

Zongoratanítást

vállal megbízható módszerrel felelősség mellett **Kovács Tilly** 1872
Szokolszki kej 14.

Sok évi irodai gyakorlattal bíró

tisztviselő

ki jól beszél szerbül, németül és magyarul, megfelelő állást keres.
Cím a Torontal kiadóhivatalában.

Fiatal hölgy

aki a gép- és gyorsírásban perpekt állást keres.

Címe megtudható az „Orient“ fő-utcai üzletben 1874

Egy csinosan butozott utcai szoba

külön bejárattal, intelligens fiatalember részére kiadó!

„BEGA“ hirdető és közvetítő, a főpóstával szemben. - 1880

Szombat, szeptember hó 5 étől

must kapható

Jégl Györgynél, 1853
Geteova (Német) utca 33. szám.

Szerb nyelven is beszélő leány irodába felvétetik

Bürger Koszta
gépkereskedelmi ügynőség Vel. Becskerek
Telefon 279 - 1878 - Telefon 279.

Két vagy három

iskolai tanuló teljes ellátást talál

Orlova (Sas) utca 3. szám alatt

Autótulajdonosok figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a t autótulajdonos urakat, hogy a Wilsonov trgon, a „Srpska Krana“ mellett levő házban egy **technikai szaküzletet nyitottunk**, hol állandóan benzin, olaj, petróleum nagyban és kicsinyben kapható — „Pirelli“-autógummi minden nagyságban állandóan raktáron! — „Lancia Bianchi“ autó és biciklik képviselése!
Jovanovity és Melenác 1876
Veliki Becskerek, Wilsonov trg (a „Srpska Krana“ mellett).

„Eternit“

fedőlemezek gyári áron
Ljubisa Pichertnél
Vel. Becskerek kaphatók.
Gyári árak! 170! Gyári árak!

Eladó a III. külkerület 9. sz. alatt

1 hold szőlő 1870

lakóházzal és 450 □-öl erdősséggel.
Érdeklődni a tulajdonosnál lehet.

Ljubisa Pichert U. Becskerek

Mindenemű aszfaltmunkálatokat
Velikibecskereken és környékén gyári áron vállal.
1018

Kromenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszereseket (bínyok, sérülések és határidő túllépések).
Vel. Becskerek, Etvosova u. 5.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Veliki Bečkerek, Geteova (Zápolya) u. 7. sz.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.